

MEDITERRAAN HART VAN UTRECHT

Kanaleneiland – van probleemwijk naar kansrijk

BROODJE IL MONDO

Het is twaalf uur, lunchtijd! Kanaleneiland komt tot leven. Ik verlaat het Tauw-pand en haal even een Italiaanse bol bij Il Mondo waar ze volgens eigen zeggen de beste bollen van Utrecht verkopen. Al slenterend door de wijk neem ik een hap en geniet van de warme bol.

Minder valt er te genieten van de omgeving, het is erg mistroostig hier. De bebouwing is eenzijdig met vooral veel grijs tinten, die de saaiheid nog eens extra benadrukken. Een probleemwijk, maar ik vraag me wel af waarom. Naast de levendige boel op zaterdag als hordes kooplustigen de meubelboulevard bestormen en een kleine opleving bij het openen en sluiten van bedrijven, is er eigenlijk bar weinig te beleven hier. De feiten weerspreken dit echter. Het samenscholingsverbod in Noord-Kanaleneiland is natuurlijk niet voor niets ingevoerd. En minister Vogelaar zou als alles goed ging geen grote zak met geld beschikbaar hebben gesteld.

Ik neem nog een hap. De frisheid van groene peper vermengt zich met Italiaanse salami en kaas. Terwijl ik verder loop probeer ik me voor te stellen hoe het is om als jongere hier te wonen. Veel van de jongere mensen zijn van Marokkaanse afkomst en groeien op met het idee dat ze weinig kansen hebben en geen doel om naar toe te werken. De troosteloosheid van de wijk en de aantrekkelijke status die kleeft aan het straatleven kunnen dan eenvoudig tot ontsporing leiden. Wat zou ik doen als ik in hun schoenen zou staan?

Het antwoord komt al snel: als ik de kansen niet zou krijgen, dan creëerde ik ze zelf! Een eigen onderneming, wellicht met authentieke Marokkaanse producten. Nu moet ik daarvoor naar zaken met Nederlandse eigenaren. Waar zijn de Marokkaanse ondernemers eigenlijk? Schrikken de dichtgetimmerde ramen van de kleine winkeltjes die ik passeer af? Of zou het de bureaucratische rompslomp zijn? Als je hier een winkel begint, loop je ongetwijfeld tegen veel problemen aan. Ik denk er waarschijnlijk te makkelijk over. Mijn broodje is op, de pauze is voorbij.

ZALMWRAP

Ik ga weer naar buiten, een frisse neus halen én een lekkere zalmwrap met jus d'orange. Al smullend valt er een aantal zaken op zijn plek. Kanaleneiland moet gaan leven! In plaats van denken in problemen moet er gedacht worden in kracht en kansen. Ook een probleemwijk heeft een onaangeboorde bron aan kracht.

Als ik verder nadenk over de multiculturele wijk veel inwoners van Marokkaanse afkomst, schiet me ineens Marrakech te binnen. Het beeld dat daarbij hoort is aantrekkelijk: kleine winkeltjes, gezellige straatjes, lekker eten, winkelen, pittoreske gebouwen... ik zie het helemaal voor me hier in Utrecht! Een boulevard, met Mediterrane uitstraling en een groenstrook langs het kanaal. Couscous eten langs het Amsterdam-Rijnkanaal, ik krijg nu al trek, ondanks de inmiddels verorberde zalmwrap.

Voortbordurend op deze eerste gedachte schieten er allerlei ideeën door mijn hoofd. Kanaleneiland is niet alleen een eiland tussen de kanalen, maar bepaalde elementen zijn nu een eiland binnen de wijk. Zo heeft de meubelboulevard aan de zuidkant geen logische loopverbinding met het winkelcentrum. Tussen dezelfde meubelboulevard en het grote winkelcentrum liggen ook nog eens twee gesoleerde winkelcentra. Die moeten natuurlijk verbonden worden en dan het liefst langs het kanaal.

Ik zie het al helemaal voor me: winkelend publiek, dat vanaf de meubelboulevard over een heuse boulevard in Mediterrane stijl wandelt naar de verschillende winkelcentra en andersom. Al slenterend kan men binnenlopen in winkeltjes met snuisterijen, kruiden, Marokkaans tegelwerk of thee drinken op een terrasje.

Kanaleneiland gaat leven. Er ontstaan voetgangersstromen door de wijk. De sociale veiligheid stijgt. J ongeren komen samen daar waar sociale controle is. Ondernemers zullen niet tolereren dat hun inkomsten dalen ten gevolge van een kleine groep relschoppers. Dit zou uniek zijn: Utrecht zet zichzelf op de kaart met een probleemwijk die kansrijk wordt. Deze gedachten staan me wel aan. Daar moet ik eens verder over nadenken maar dat bewaar ik wel voor een volgend wandelingetje in de pauze. Ik maak wel alvast snel een schetsje.

Het is lekker weer en daar word ik vrolijk van. Vandaag loop ik richting het winkelcentrum in de Vasco da Gamalaan. De Turkse bakker daar heeft heerlijke broodjes voor weinig geld. Aangekomen bij die bakker, wordt direct duidelijk wat Kanaleneiland zou kunnen zijn. Voor zijn etalage heeft zich een mengelmoes verzameld van werkenden en scholieren, jongeren en bejaarden. Hoe verschillend ook, iedereen staat voor de dezelfde keuzes: vandaag een broodje tonijn of toch dat lekkere broodje shoarma.

Keuzestress! En dat begint tegenwoordig al op school. Ik reken mijn broodje tonijn af en bedenk me dat Kanaleneiland behoorlijk wat scholen huisvest. Een van die scholen is het ROC ASA. Die zou ik ook in mijn ontwikkelingsplannen kunnen betrekken. Als je een boulevard wilt maken die gezond is, dan heb je ondernemers nodig die zakelijk onderlegd zijn, die weten wat een ondernemingsplan is.

Maar dat is natuurlijk niet het enige dat komt kijken bij het opstarten van een bedrijf. Er is zoveel wet- en regelgeving dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet. Om Kanaleneiland echt te laten bruisen van activiteit zou het mooi zijn als aankomende ondernemers gecoacht worden door mensen met ervaring. Jonge mensen met frisse ideeën die dan door ervaren krachten op het goede spoor worden gezet, als dat niet zorgt voor onderlinge samenhang en een wijk met één gezicht! Wellicht de moeite van het onderzoeken waard.

BROODJE TONIJS

Het is lekker weer en daar word ik vrolijk van. Vandaag loop ik richting het winkelcentrum in de Vasco da Gamalaan. De Turkse bakker daar heeft heerlijke broodjes voor weinig geld. Aangekomen bij die bakker, wordt direct duidelijk wat Kanaleneland zou kunnen zijn. Voor zijn etalage heeft zich een mengelmoes verzameld van werkenden en scholieren, jongeren en bejaarden. Hoe verschillend ook, iedereen staat voor de dezelfde keuzes: vandaag een broodje tonijn of toch dat lekkere broodje shoarma.

Keuzestress! En dat begint tegenwoordig al op school. Ik reken mijn broodje tonijn af en bedenk me dat Kanaleneland behoorlijk wat scholen huisvest. Een van die scholen is het ROC ASA. Die zou ik ook in mijn ontwikkelingsplannen kunnen betrekken.

Als je een boulevard wilt maken die gezond is, dan heb je ondernemers nodig die zakelijk onderlegd zijn, die weten wat een ondernemingsplan is.

Maar dat is natuurlijk niet het enige dat komt kijken bij het opstarten van een bedrijf. Er is zoveel wet- en regelgeving dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet. Om Kanaleneland echt te laten bruisen van activiteit zou het mooi zijn als aankomende ondernemers gecoacht worden door mensen met ervaring. Jonge mensen met frisse ideeën die dan door ervaren krachten op het goede spoor worden gezet, als dat niet zorgt voor onderlinge samenhang en een wijk met één gezicht! Wellicht de moeite van het onderzoeken waard.

BROODJE KIPPENLEVERTJES

BROODJE HARING

Langzaam maar zeker krijgen mijn gedachtespinsels vorm op papier. Ik kijk met heel andere ogen naar de wijk. Het is inmiddels nazomer en echt weer voor een broodje haring bij de viskraam in het grote winkelcentrum. Tussen het ROC en het politiebureau kruis ik de oprit naar de Prins Clausbrug. Een prachtig ontwerp van dezelfde architect als de Erasmusbrug in Rotterdam. Maar waar in Rotterdam de omgeving rondom de Erasmusbrug bruist, is de Prins Clausbrug nog niet tot leven gekomen.

Ik krijg weer een idee. De overkant van het kanaal, Papendorp, is bezaaid met strakke kantoorpanden. Het zijn niet de minste

bedrijven die daar gevestigd zijn. Ik vraag me af waar die mensen heengaan als ze tijdens de lunch een hapje willen eten. Als die mensen nu eens de bedrijfskantine uitgelokt zouden kunnen worden...

Op dit moment zijn er niet al te veel eetgelegenheden maar ik zie mogelijkheden in uitnodigende terrasjes aan het water. Restaurantjes waar je iets anders kunt eten dan een standaard broodje en waar je dus ook klanten mee naar toe kunt nemen. Een Turks ontbijtje, of een uitgebreide Marokkaanse maaltijd, lekker drankje er bij ... het water loopt me nu al in de mond.

TURKSE PIZZA

Tijd voor een Turkse pizza van Mehmed vandaag. Lekker met alles erop en eraan; groente, knoflook en sambal. Een inspirerende lunch die ik opeet in het park. De inrichting hiervan is functioneel maar zonder enige vorm van creativiteit: gras en wat bomen. Bomen die je overal al ziet. De inrichting van de openbare ruimte loopt achter bij de samenstelling van de huidige bevolking. 's Zomers zie ik hier regelmatig Marokkanen en Hindoestanen buiten barbecuen. De inrichting van het park zou veel meer afgestemd kunnen worden op de gebruikersbehoefte. Een park waarbij functionaliteit gecombineerd wordt met een stukje esthetiek, een park waar mensen zich thuis voelen en graag komen.

Dit is meteen de grootste opgave voor Kanaleneiland: het terugbrengen van esthetiek en emotie binnen de stedelijke ontwikkeling. Er moet toch ongetwijfeld een creatievere oplossing zijn voor de standaard heidepaarse betonstenen en zwarte parkeervakken. Ik zit meer te denken aan een boulevard zoals je die in Spanje ziet met fraaie motieven in het plaveisel. De aankleding van de straten daar maakt je als vanzelf vrolijk.

Ik zie het al helemaal voor me: Kanaleneiland met een Mediterrane uitstraling! Geen Chinatown, Soho of Little India maar de Meditranee aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Kanaleneiland, dat van een probleemwijk verandert in een kansrijke, multiculturele wijk. Een wijk waar esthetiek en functionaliteit hand in hand gaan.

KANSRIJK

Deze lunches en bijbehorende gedachtekronkels hebben plaatsgevonden in de periode van 2006 tot 2008. Ik heb mijn ideeën al een keer gepresenteerd tijdens een bijeenkomst van de ondernemingsvereniging Kanaleneiland, waar Tauw ook deel van uitmaakt. Doel van de bijeenkomst was om te praten over het imago van Kanaleneiland met directe betrokkenen als ondernemers, maatschappelijk vertegenwoordigers en de wethouder.

Hun reacties op mijn plannen waren zo positief en enthousiast dat Tauw besloot mijn lunchgedachtes aan het papier toe te vertrouwen. Op die manier ligt er een discussiestuk en kan er gericht worden gepraat over de verschillende ideeën. Wat is zin en wat is onzin? Waar liggen de kansen? Met welke ideeën kan Kanaleneiland worden omgebouwd van probleemwijk tot kansrijk? Wij praten graag met u verder!

Fred Bransen
Tauw bv

MEDITERRAAN HART VAN UTRECHT IN HET KORT

- Creëren Mediterrane uitstraling als trekpleister
- Verbinden meubelboulevard met winkelcentrum Kanaleneiland
- Verbinden transferium met meubelboulevard
- Aanleggen boulevard langs Amsterdam-Rijnkanaal
- Ontwikkelen samen met bewoners
- Ondernemen door de wijkbewoners
- Opleiden tot ondernemer door ROC
- Coachen van startende ondernemers door bestaande ondernemers

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht

T (0)30 282 48 24
F (0)30 288 94 84
E info.utrecht@tauw.nl
www.tauw.nl